

Befolkningsutvecklingen i Blekinge 2018

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Inledning.....	4
Befolkningsutvecklingen i Sverige och i Blekinge 2018.....	5
Blekinge fortsätter att växa om än i en långsammare takt.....	5
Utvecklingen i Blekinges kommuner.....	7
Var bor Blekingeborna?.....	9
Därför växer Blekinge.....	11
Flyttningar i en jämförelse med övriga regioner.....	11
Inrikes flyttningar efter ålder.....	12
Inrikes flyttningar efter bakgrund och ålder.....	13
Inrikes flyttningar efter kön.....	15
Befolkningens sammansättning.....	16
Fler män än kvinnor i Blekinge och i riket.....	16
Ökad andel utrikes födda i befolkningen.....	18
Demografisk försörjningskvot.....	18
Referenser.....	22

Rapport framtagen av: Region Blekinge
Författare: Simon Ljungqvist, analytiker
Kontakt: simon.ljungqvist@regionblekinge.se
Publiceringsdatum: 2019-04-25 v.1
Omslagsbild: Anna Nordström

Inledning

Rapporten är en del av Region Blekinges analys- och uppföljningsarbete inom regional utveckling. Utgångspunkten för rapporten är att den ska fungera som ett kunskapsunderlag och som en del av uppföljningen av det regionala tillväxtarbetet i Blekinge. Syftet är att beskriva och analysera Blekinges befolkningsutveckling under 2018 med en framåtblick. Arbetet med rapporten är således ett sätt att systematiskt följa utvecklingen i länet där centrala perspektiv, aspekter och trender presenteras.

Statistiken bryts vid lämpliga tillfällen ner på kön, ålder, bakgrund och finare geografisk nivå, vilket möjliggör fördjupade analyser. För att sätta utvecklingen i ett sammanhang görs jämförelser både över tid och mellan regioner och kommuner. All statistik som presenteras i rapporten är hämtad från Statistiska centralbyrån (SCB).

Befolkningsrapporten är en av de temarapporter som Region Blekinge årligen publicerar. Förutom Blekinges befolkningsutveckling finns rapporter framtagna inom områdena utbildning och kompetens samt sysselsättning. Dessa rapporter syftar också till att analysera Blekinges utveckling inom respektive område. Samtliga rapporter finns tillgängliga digitalt på Region Blekinges webbplats. Samtliga temarapporter är en del av Region Blekinges analys- och uppföljningsarbete av utvecklingen i länet.

Begreppsförklaring

Flyttnetto – skillnaden mellan antalet inflyttade och utflyttade personer till Blekinge under ett år. Nettot kan antingen vara positivt eller negativt. Ett positivt värde innebär att fler har flyttat till regionen än som flyttat ut från Blekinge och tvärtom innebär ett negativt värde att fler har flyttat från Blekinge än vad som flyttat in till länet.

Inrikes flyttnetto – är en av två delar som summerar till det totala flyttnettot för regionen. Det visar skillnaden mellan antalet inflyttade till Blekinge från övriga län i Sverige och antalet utflyttningar från Blekinge till övriga län i landet.

Utrikes flyttnetto – är den andra delen av det totala flyttnettot för regionen och visar istället differensen mellan invandrade till Blekinge och utvandrade från Blekinge.

Födelsenetto – är differensen mellan levande födda och antal döda under ett år. Ett land eller region med en folkökning utan inflyttning brukar benämnas naturlig folkökning eller som att regionen växer organiskt.

Försörjningskvot – visar hur många personer i ej arbetsför ålder i befolkningen det går på antalet personer i arbetsför ålder i befolkningen.

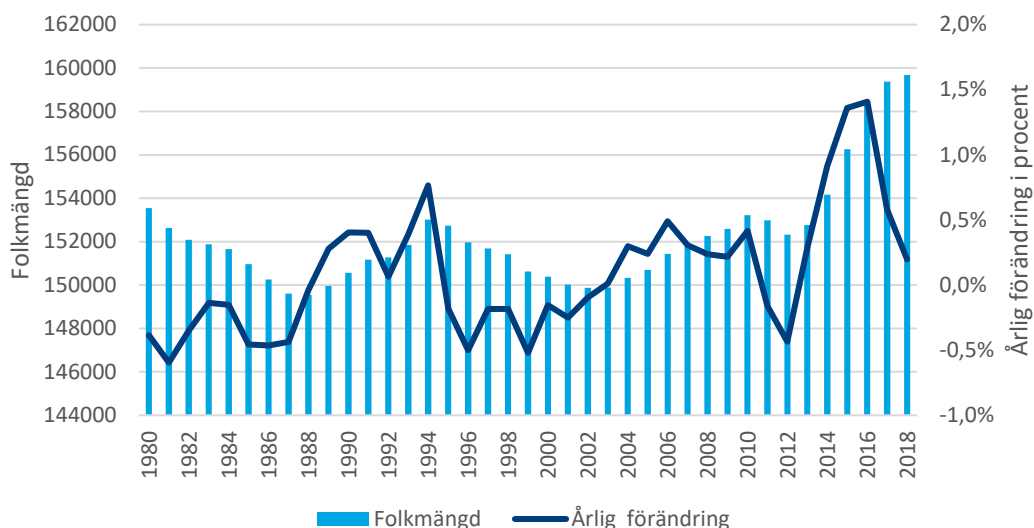
Befolkningsutvecklingen i Sverige och i Blekinge 2018

Vid utgången av 2018 uppgick Sveriges folkmängd till 10 230 185 personer, vilket var en ökning med 109 943 personer och en tillväxt på 1,1 procent jämfört med ett år tidigare. Det var det femte året i rad som den årliga folkökningen uppgick till över 100 000 personer. Tillväxten var lägre än de två föregående årens rekordhög tillväxt. Under året ökade folkmängden i 19 av 21 län och i 73 procent av kommunerna. Befolkningstillväxten är i hög grad koncentrerad till större kommuner. 22 procent av ökningen i riket förklaras av att det föddes fler personer än det dog under året. Antalet födda barn ökade marginellt jämfört med 2017 och detsamma gällande antalet döda. Den resterande delen av folkökningen förklaras av invandring till Sverige. Invandringen har de senaste decennierna varit den främsta orsaken till att Sverige som helhet växt. Men invandringen till landet var betydligt lägre under 2018 framför allt i förhållande till rekordinvandringen under 2016. Under 2015 passerade antalet män för första gången antalet kvinnor, och gapet har fortsatt öka, vilket dels förklaras av att det föddes fler pojkar än flickor och att det invandrade fler män än kvinnor till Sverige.

Blekinge fortsätter att växa om än i en långsammare takt

Vid 2018 års slut uppgick Blekinges folkmängd till 159 684 personer. Det var en ökning under året med 313 personer, vilket motsvarar en tillväxt på 0,2 procent. I jämförelse med året innan är det en minskning 0,4 procentenheter och en minskning med 1,2 procentenheter mot 2016 års rekordhög tillväxt. 2018 var annars det sjätte året i rad som befolkningen ökade och bortsett 2012 har Blekinges folkmängd ökat varje år sedan 2003. Befolkningsutveckling illustreras i figur 1 och i den framgår att Blekinge har haft en historiskt hög befolkningstillväxt under de senaste åren. Men figuren visar också att länet har haft svårt att skapa långsiktig tillväxt där perioder av en växande folkmängd har följts av flera år av en minskande. Trots att folkmängden fortsatte öka visar utvecklingen på en inbromsning och mönstret är detsamma som på 90-talet då länet, likt de senaste åren, upplevde en stor invandring.

Figur 1. Folkmängd och tillväxt, 1980–2018

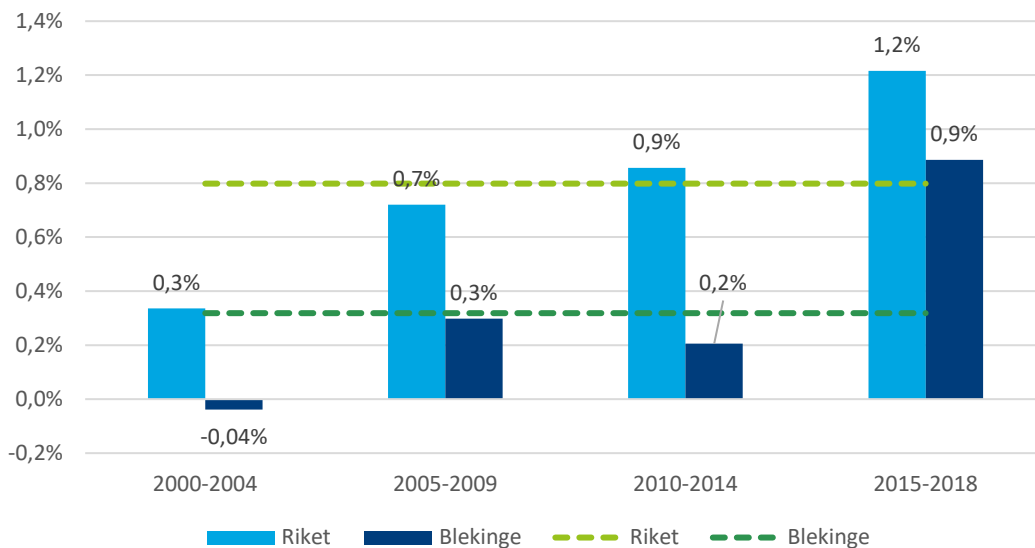

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Mellan 2000–2018 har den årliga genomsnittliga folkökningen varit 490 personer eller 0,3 procent. Det innebär att Blekinge utvecklades svagare under 2018 än snittet i länet under 2000-talet. Tillväxten under

perioden har till 70 procent skett mellan 2013–2017 då folkmängden ökade med 6600 personer och under 2015 översteg tillväxten i Blekinge befolkningstillväxten i riket.

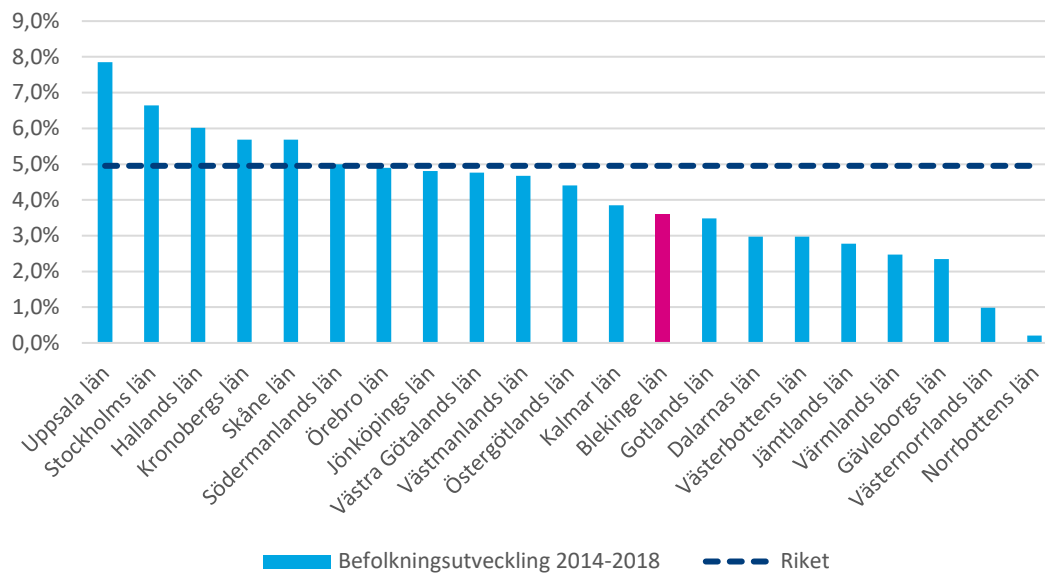
Figur 2. Genomsnittlig årlig befolkningsökning i Blekinge och i riket, 2000–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

I relation till övriga län i Sverige var Blekinges befolkningstillväxt den tredje lägsta under 2018. Bara Västernorrland och Norrbotten hade en svagare utveckling och det var också i de två länen där folkmängden minskade under året. Mellan 2000–2018, har Blekinge haft den 12 högsta tillväxten och trots den höga tillväxten de senaste åren har länet endast den 13 högsta av samtliga den senaste femårsperioden. Högst har tillväxten varit i Uppsala och Stockholm medan den har varit lägst i Norrbotten och Västernorrland. I jämförelse med de angränsande länen har Blekinge och Kalmar haft liknande utveckling sedan 2014 och återfinns runt medianen av länen, medan Skåne och Kronoberg har utvecklats starkare med den fjärde respektive femte högsta tillväxten i landet.

Figur 3. Befolkningsutveckling, 2014–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Utvecklingen i Blekinges kommuner

Inom Sverige finns det stora skillnader mellan länen i hur befolkningen har utvecklats. Men det finns också skillnader mellan länets kommuner. Karlskrona är den största kommunen och har under 2000-talet varit drivande för hela Blekinges befolkningstillväxt. Under perioden har kommunen växt med över 6100 invånare, vilket motsvarar 66 procent av Blekinges totala befolkningstillväxt. Alla kommuners folkmängd förutom Olofströms har ökat under 2000-talet. Karlshamn, Ronneby och Sölvesborg har växt mellan 4–6 procent och i faktiska tal har Karlshamns folkmängd växt mest av de tre kommunerna.

De senaste åren har ökningen varit mer jämnt fördelat mellan kommunerna och samtliga kommuner har bidragit till att länets befolkning ökat. Från 2010 har Karlskronas andel av tillväxten minskat till 41 procent och mellan 2014–2017, då länets tillväxt har varit som högst, är det istället Ronneby som har växt relativt mest, följt av Olofström. Det är också de kommuner som har haft den högsta tillväxten mellan 2014–2018. Under 2018 fortsatte Ronneby att utvecklas relativt starkt följt av Karlshamn som båda hade en befolkningstillväxt på 0,4 procent. Det var också i Ronneby och Karlshamn som folkmängden i faktiska tal ökade mest under året. Karlskrona som under 2000-talet varit drivande förtillväxten växte endast med nio personer under året.

Figur 4. Folkmängd och förändring i Blekinges kommuner, 2000–2018

	Folkmängd 2018	Förändring 2000–2018	Förändring 2014–2018	Förändring 2017–2018
Olofström	13 516	-3%	4%	0,3%
Karlskrona	66 675	10%	4%	0,0%
Ronneby	29 695	4%	5%	0,4%
Karlshamn	32 330	5%	2%	0,4%
Sölvesborg	17 468	6%	3%	0,1%
Blekinge	159 684	6%	4%	0,2%

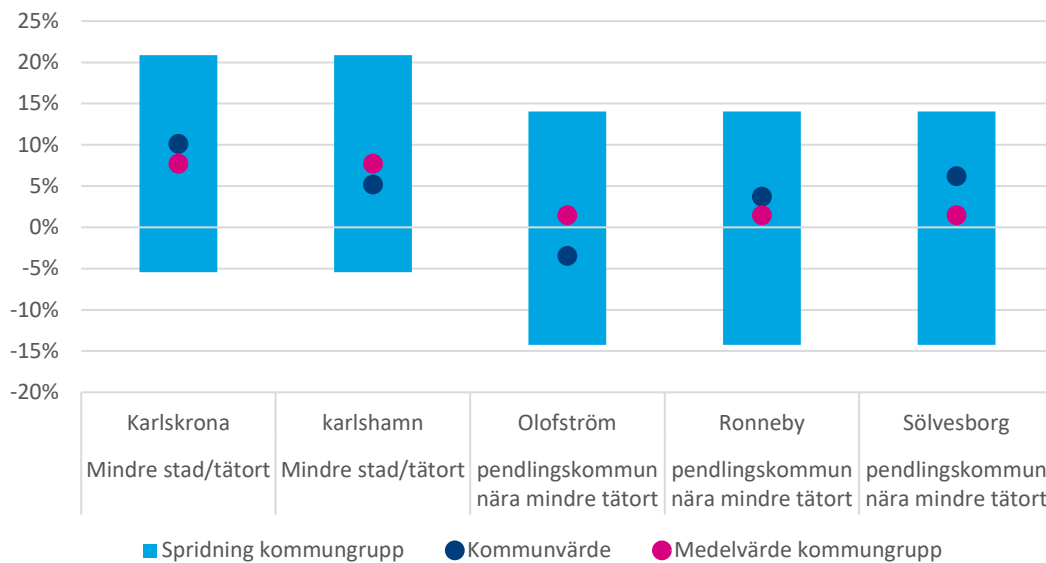
Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

2018 var inte bara det sjätte året som hela Blekinges folkmängd ökade utan också det femte året i rad som samtliga kommuners folkmängd ökade. Den lägre tillväxten under 2018 kan observeras, inte bara i Karlskrona, utan i samtliga kommuner förutom i Karlshamn där befolkningsantalet ökade mer under 2018 jämfört med föregående år.

Det är inte alltid som analyser mellan kommunerna i en region är det mest relevanta i sammanhanget. Utvecklingen i Olofström relativt Karlskrona över tid är självklart intressant för att förstå vilka kommuner som driver tillväxten i länet, men det är svårt att resonera kring hur väl utveckling har varit i en kommun. För att möjliggöra relevanta jämförelse mellan kommuner med liknande struktur och därmed uttala sig närmare om hur väl utveckling varit har Sveriges kommuner och landsting (SKL) under lång tid gjort en kommungruppsindelning som bygger på storlek, täthet och närhet.¹ Karlshamn och Karlskrona tillhör kommungruppen ”mindre stad/tätort” och under 2000-talet har gruppen haft en befolkningstillväxt på åtta procent, vilket innebär att Karlskrona haft en högre tillväxt än gruppen i genomsnitt, medan Karlshamn haft en något lägre tillväxt. Olofström, Ronneby och Sölvesborg tillhör istället gruppen ”pendlingskommun nära mindre tätort”. För denna kommungrupp har utvecklingen varit svagare, vilket inte är förvånande utifrån vad vi beskrivit tidigare, med en tillväxt på en procent under perioden. Det innebär att både Ronneby och Sölvesborg har haft en mer positiv utveckling än kommungruppen som helhet. Olofström som minskat sin befolkning har istället utvecklats svagare än gruppen som helhet. Olofström är inte unikt, i närmare hälften av de 52 kommunerna i gruppen har folkmängden minskat under 2000-talet. Att större kommuner generellt växer mer framgångsrikt om man jämför med kommungruppen ”mindre stad/tätort” där endast 5 av 29 kommuner har krympt under 2000-talet och spridningen inom gruppen är mindre. Tillväxten i denna grupp jämfört med större städer har varit blygsam.

¹ För vidare information om kommungruppsindelningen finns SKL:s skrift Kommungruppsindelning 2017 – Omarbetning av Sveriges kommuner och landstings kommungruppsindelning att tillgå.

Figur 5. Befolkningsutveckling för olika kommungrupper, 2000 - 2018

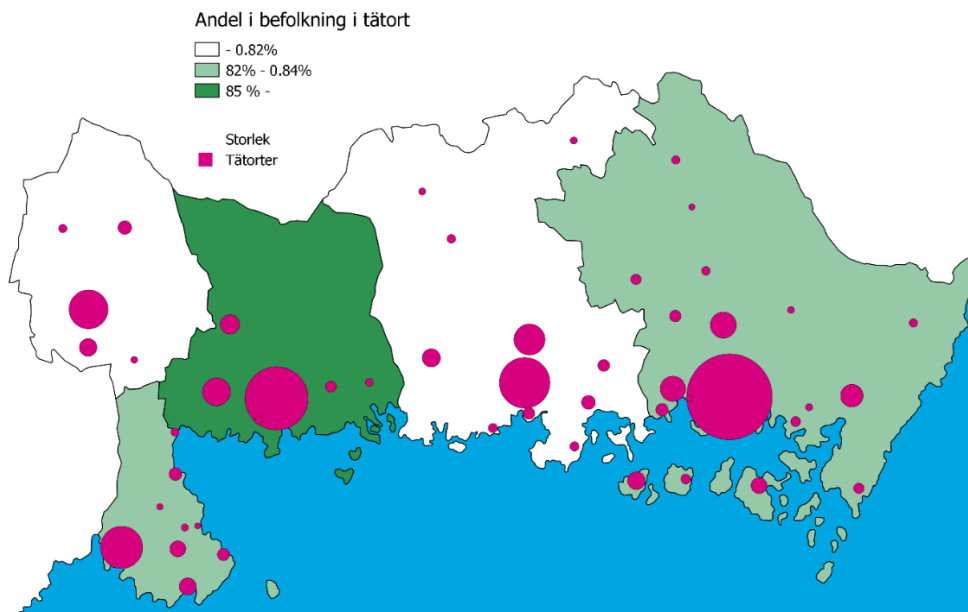
Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Var bor Blekingeborna?

Blekinge är sett till sin folkmängd det tredje minsta länet och till ytan det allra minsta. Det innebär också att länet är det femte mest folktäta av samtliga län och befolkningstätheten uppgår till 54,5 invånare per kvadratkilometer. I jämförelse med de angränsande länen är befolkningstätheten lägre än i Skåne men högre än både i Kalmar och Kronoberg. Högst är befolkningstätheten i Stockholm och lägst i Norrbotten. I Blekinge är befolkningstätheten som högst i Sölvesborg följt av Karlshamn och Karlskrona. Strukturen skiljer sig från Kronoberg och Kalmar där de största kommunerna Växjö och Kalmar har en betydligt högre befolkningstäthet än övriga kommuner. Det förklaras inte av att Karlskrona är en lägre befolkningstäthet utan av att i Blekinge finns flera kommuner med en högre befolkningstäthet.

Men att endast studera länet eller kommunerna fångar inte hela den inomregionala utvecklingen. Urbanisering brukar definieras som omflyttning av människor från land till stad. I Sverige har denna utveckling mattats och istället sker omflyttning mellan tätorter och då främst från mindre till större. I Blekinge bor 83 procent av befolkningen i en tätort, vilket är en ökning med två procentenheter i jämförelse med 2005. Trots att länet är, relativt andra regioner, tätbefolkat bor en större andel av befolkningen utanför en tätort än i riket, där 87 procent av invånarna finns i en tätort. I Karlshamns kommun är andelen av befolkningen som bor i en tätort högst medan den är lägst i Ronneby kommun. Av kommunernas invånare finns en stor del koncentrerad till de största tätorterna i respektive kommun, vilket framgår i figuren nedan. Dessa tätorter finns i huvudsak längs kusten i en öst-västlig riktning. I Karlshamn bor 63 procent av kommuninvånarna i Karlshamn tätort och i Ronneby är 44 procent medan resterande finns däremellan.

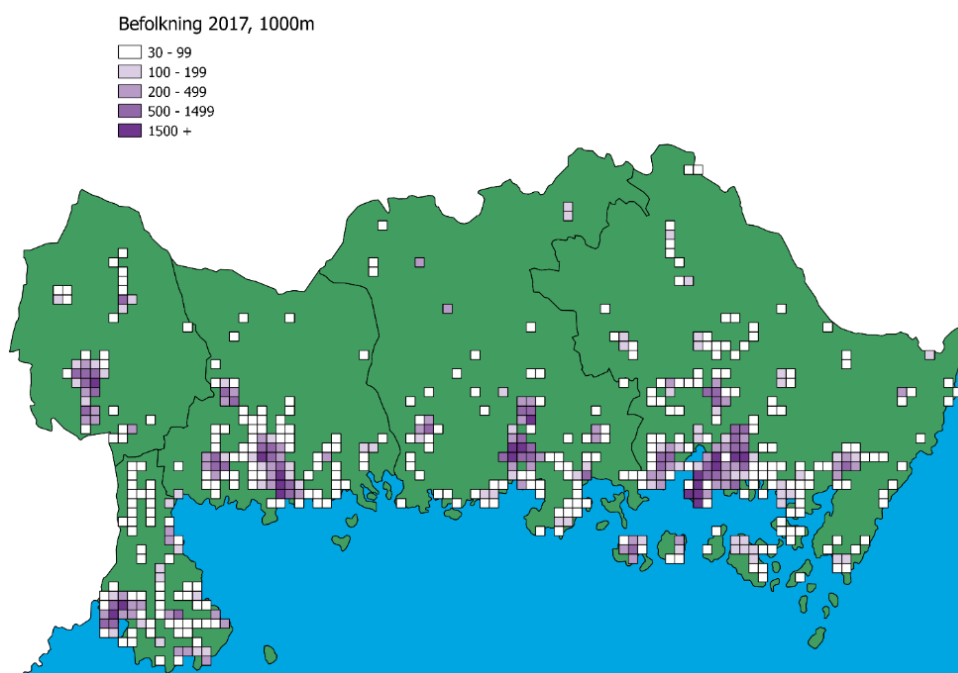
Figur 6. Andel boendes i tätort per kommun och tätortsstorlek, 2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Blekinges inland har en betydligt glesare struktur, som framgår i figuren nedan som istället illustrerar folkmängden per 1000 meters ruta. Det är främst de större tätorterna i länet som har haft en positiv befolkningsutveckling det senaste decenniet. Den generella trenden är att storlek är en viktig faktor för fortsatt tillväxt och det är i tätorterna som befolkningen växer. De större tätorterna har vuxit mer än mindre (mer än 1000 invånare). Blekinge är inget undantag för denna utveckling mellan 2005–2018 har de större, tätorter med mer än 1000 invånare, haft en högre tillväxt än de mindre.

Figur 7. Folkmängd per 1000m ruta, 2017

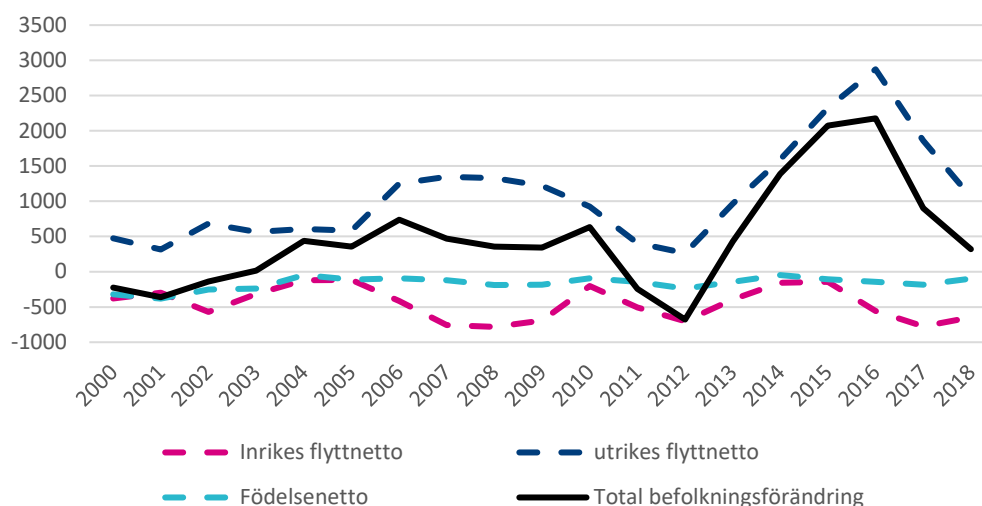
Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Därför växer Blekinge

I tidigare avsnitt konstaterades att Sveriges befolkning ökade eftersom invandringen översteg utvandringen (invandringsöverskott) och på grund av att det föddes fler än det dog i landet under 2018 (födelseöverskott). En regions folkmängd kan även öka på grund av att det flyttar in fler från andra delar av Sverige än vad det flyttar från Blekinge till andra delar av landet, ett positivt inrikes flyttnetto. Utvecklingen i dessa tre komponenter summerar till regionens totala befolkningsförändring.

I figur 8 framgår det att har Blekinge inte haft en naturlig folkökning något år under 2000-talet, däremot förbättrades födelsenettet något 2018 jämfört med föregående år och trenden med tre raka år med ett växande negativt födelsenetto bröts. Under 2000-talet har både antalet in- och utflyttningar från och till övriga Sverige ökat från 7900 till 9400. Även om båda komponenterna har växt under perioden har länet konsekvent haft ett negativt inrikes flyttnetto. I jämförelse med 2017 förbättrades nettot med 130 personer men var fortfarande negativt där 645 fler flyttade från länet till andra delar av Sverige än från andra delar av landet till Blekinge. Orsaken till Blekinges växande befolkning kan förklaras av invandring från andra länder. Det är också anledningen till de senaste årens historiskt höga tillväxt i länet. Trots ett förbättrat födelsenetto och inrikes flyttnetto bromsade befolkningsstillväxten inordentligt under 2018, vilket förklaras av att invandringen minskade med 30 procent under året samtidigt som antalet utvandrade ökade jämfört med föregående år.

Figur 8. Befolkningsförändringar i Blekinge, 2000–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

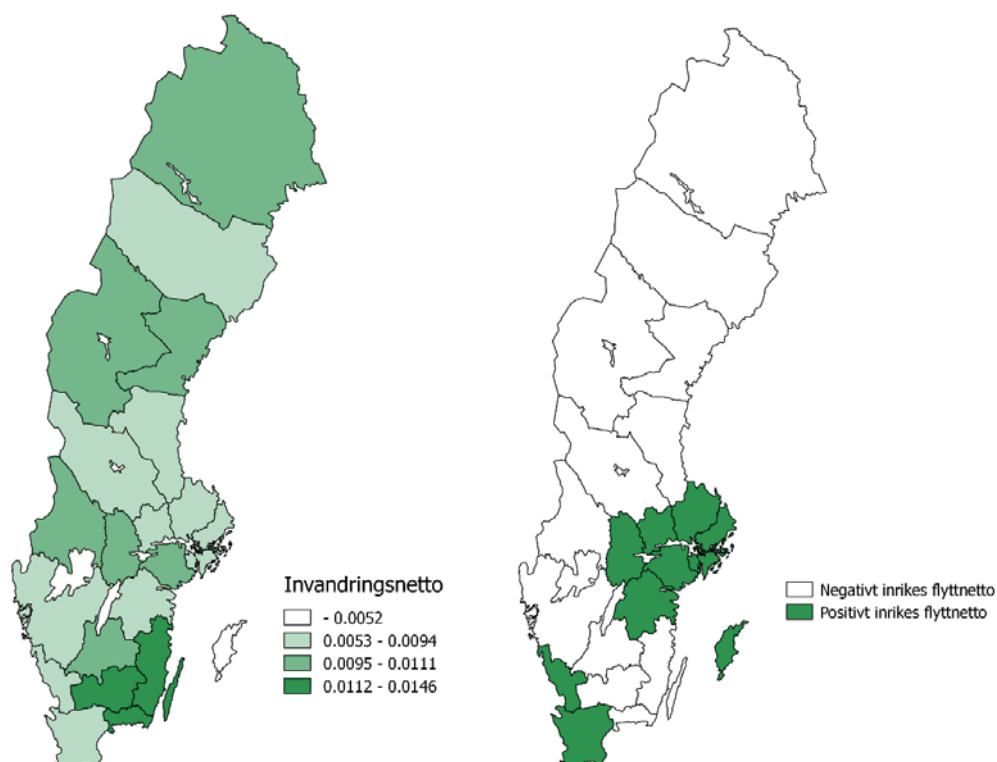
Flyttningar i en jämförelse med övriga regioner

Den kraftiga invandringen till Sverige de senaste åren har bidragit till befolkningsstillväxt och att samtliga län har ett positivt invandringsnetto. Invandringen står också för det största bidraget till tillväxten i alla län. Figur 9a visar utrikes flyttnetto i relation till folkmängden mellan 2015–2018. Att studera nettotalen är av intresse eftersom att de totala flyttningarna i hög grad varierar med befolkningsstorleken. Blekinge har, som framgår av figuren, haft det tredje högsta invandringsnettot relativt storleken, bara Kronoberg och Kalmar har haft högre. Hela sydost har således haft den relativt sett största nettoinvandringen mellan 2015–2018. Under perioden har invandringsnettot i årligt genomsnitt varit strax över 2000 i Blekinge.

Figur 9b visar inrikes flyttnettot för samtliga län i landet. Utifrån figuren kan vi konstatera att det generellt sett är de större regionerna som attraherar invånare från delar av landet med ett mindre befolkningsunderlag. Intressant är att sydostregionen som har haft högst invandringsnetto i förhållande till folkmängden samtidigt har bland de lägsta inrikes flyttnettona. 2017 var Blekinges inrikes flyttnettot -775 personer och på samma nivå som 2008, under 2018 förbättrades det något till -645 personer. Till Blekinge flyttar flest från de angränsande länen och Stockholm, och den största utflyttningen sker till samma regioner samt Västra Götaland.

Figur 9a. Utrikes flyttnettot, 2015–2018.

Figur 9b. inrikes flyttnettot, 2015–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

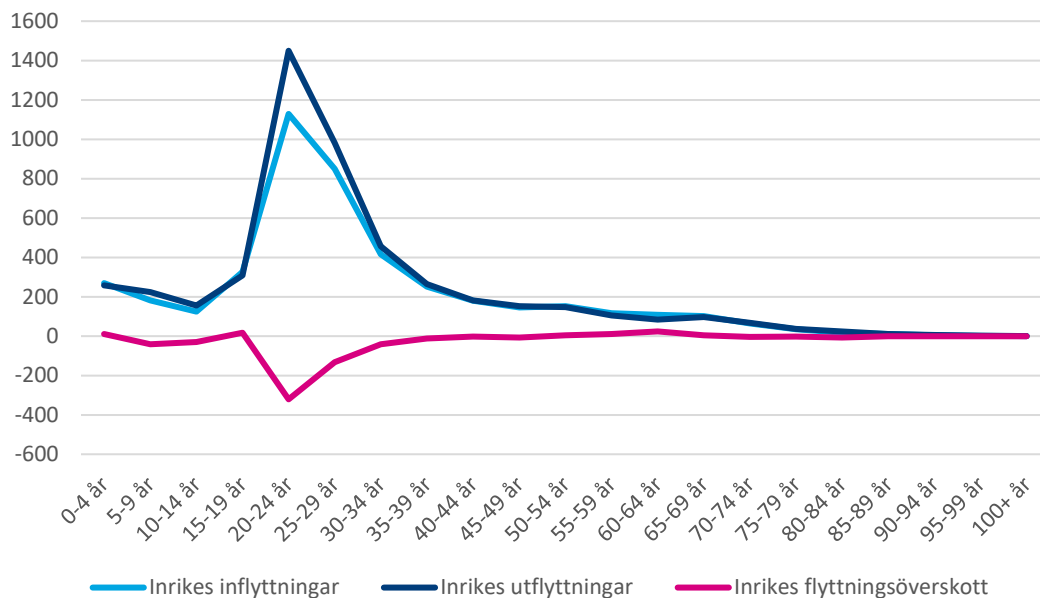
Inrikes flyttningar efter ålder

Det är intressant att närmare studera flyttningarna mellan länen. Inrikes flyttnettot är ett av de vanligast förekommande måtten på en plats eller regions attraktivitet. Dels genom att platsen ska vara attraktiv för de invånare som redan bor där för att de ska stanna i regionen men också för att attraktionskraften genom att få fler att flytta till regionen.

De allra flesta flyttningar görs i yngre åldrar. Figur 10 visar inrikes flyttnettot i Blekinge fördelat efter åldersgrupper. Det framgår tydligt att flyttbenägenheten är störst i yngre åldrar, både in- och utflyttningar är som störst mellan 20–34 år. Det är också i de åldrarna som en stor del av Blekinges negativa inrikes flyttnettot uppstår. Bortsett åldersgruppen 20–34 år flyttnettot endast marginellt negativt för länet. Denna åldersgrupp står för 93 procent av det negativa nettot. Den enkla slutsatsen av den observerade in- och utflyttningen bör vara att andelen äldre ökar i snabbare takt i länet än i andra delar av landet med ett positivt inrikes flyttnettot i

unga åldrar. Så är också fallet, andelen äldre (65 år eller äldre) är större än i riket och har växt i snabbare takt under 2000-talet, vilket vi återvänder till i det sista kapitlet.

Figur 10. Inrikes flyttnetto efter åldersgrupper, 2015–2018

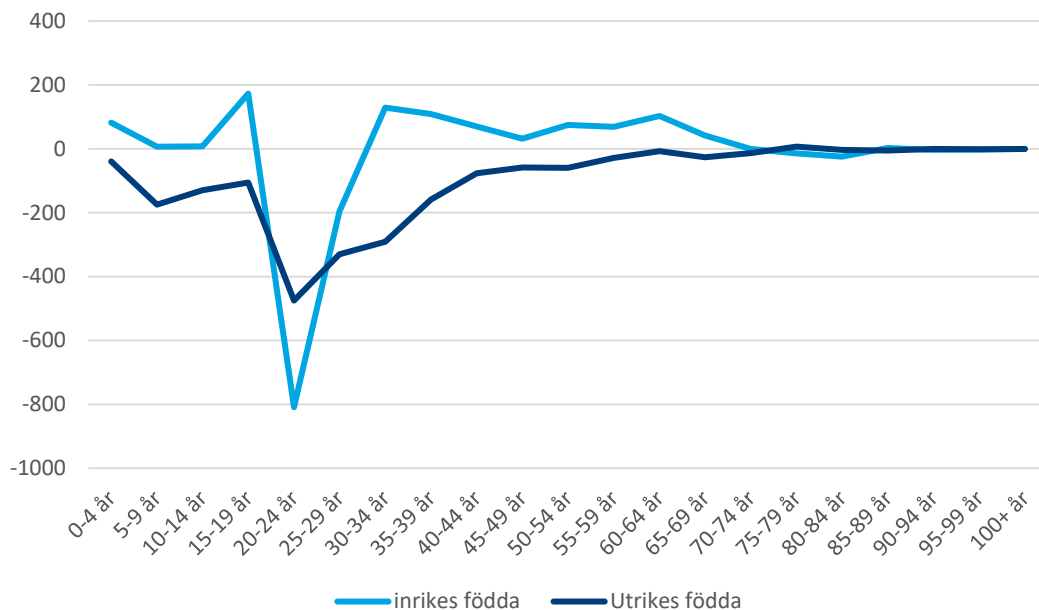
Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Inrikes flyttningar efter bakgrund och ålder

Blekinges starka tillväxt de senaste åren har, som vi beskrivit i tidigare kapitel, uteslutande kommit från ett stort positivt utrikes flyttnetto, vilket förklaras av en ökad invandring till länet. Den stora invandringen kan också få effekt på flyttningarna mellan de svenska regionerna. Teoretiskt kan en person i statistiken för ett år finnas både som invandrad till Blekinge från utlandet och som inrikes utflyttad till en annat län. Det är inte heller orimligt att anta att så har varit och är fallet. Inte minst med tanke på att länets inrikes flyttnettot har varit mer negativt de senaste åren i samband med en stor ökning av invånarantalet.

Ett sätt att till viss del besvara den frågan är att studera flyttningarna mellan Sveriges regioner fördelat efter födelseregion. Flyttningarna för inrikes födda är fler men en större del av det negativa flyttnettot för Blekinge förklaras av utlandsfödda och har ökat i takt med en ökad invandring. Mellan 2002–2018 har inrikes flyttnetto konsekvent varit negativt för utrikes födda medan det för inrikes födda i flera år under perioden har varit positivt. Studerar vi det i relation till folkmängden så verkar flyttbenägenheten vara högre för utrikes födda än för inrikes födda då antalet utrikes födda i Blekinge endast utgör 15 procent av befolkningen. Det verkar alltså vara så att utrikes födda i högre grad flyttar. Bryter vi ner det på ålder framkommer det att det är i de mest flyttbenägna åldrarna (20–34) som de flesta utflyttningar sker, både för inrikes och utrikes födda. Det är i antal personer mer negativt för inrikes födda i dessa åldrarna medan i förhållande till folkmängden är dock nettot mer negativt för utrikes födda än för inrikes födda.

Figur 11. Inrikes flyttnetto efter åldersgrupper, 2015-2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

De senaste årens invandring har i delar av landet vänt decennier av ett minskat befolkningsunderlag i takt med urbanisering och en större koncentration av både befolkning och ekonomisk aktivitet till större platser. Inflyttningen från andra länder har också balanserat den demografiska profilen i regionerna på grund av att en stor del av de som invandrat till Blekinge har varit i unga åldrar, vilket vi kommer in på mer i nästa kapitel. Men frågan är hur ihållande tillväxten är eller om den bara har varit temporär under år av oroligheter i omvärlden. Den demografiska utmaningen är en framtidsfråga för Blekinge. Dels är den central för framtida kompetensförsörjning och dels ur ett finansieringsperspektiv eftersom behoven av samhällsservice och välfärdstjänster förväntas öka med en större andel äldre samtidigt som skattebasen och arbetskraften inte förväntas öka i samma utsträckning.

Hela ökningen av personer i arbetsförålder har skett bland utrikes födda medan antalet inrikes födda i yrkesverksam ålder har minskat över tid. Den stora invandringen i unga åldrar till länet har i det avseendet balanserat den demografiska profilen i Blekinge. Därför, med det i åtanke, är det viktigt att förstå sekundäromflyttningen för gruppen. Tidigare studier visar att invandrare i större utsträckning flyttar vidare till en annan region och att det framför allt är till större regioner. På nationell nivå har vissa studier gjorts om hur stor sekundäromflyttning är för nyanlända. I studierna framkommer det att framför allt mindre och mer perifera kommuner har svårt att behålla nyanlända i arbetsför ålder fem år efter bosättning. Det framkommer också att de större kommunerna och städerna hade betydligt högre attraktionskraft och en lägre andel som flyttade vidare till mindre kommuner.

I tillgänglig statistik kan det inte säkerställas hur stor del av de som invandrat till Blekinge en viss period som bor kvar exempelvis fem år senare. Däremot kan vi få en uppfattning om sekundäromflyttningens omfattning i länet genom att studera hur många som invandrat till Blekinge och relatera till hur många av de som invandrat till Sverige som bor i Blekinge vid en senare tidpunkt. Det kan på så vis också ge en indikation på Blekinges attraktionskraft. Mellan 2000–2009 invandrade nästan 12 400 personer till Blekinge och vid utgången av 2018 bodde 5600 personer i länet som invandrade till Sverige under dessa år. Det indikerar en kraftig omflyttning till andra delar av landet, vilket vi tidigare kunde ana med länets negativa inrikes flyttnetto.

På samma sätt kan vi se att en större andel av de som invandrat till Blekinge det senaste decenniet bor kvar. Givetvis finns det här också en tidsdimension, och en rimlig slutsats är att Blekinge kan förväntas ha en stor omflyttning av människor de kommande åren och att Blekinges kraftiga befolkningstillväxt de senaste åren kan ha varit temporär. Tillväxten förklaras av ökad invandring och eftersom Blekinge och kommunerna har haft svårt att växa långsiktigt historiskt, sett till befolkning, kan den åter komma att minska om invandringen minskar. I sammanhanget är det viktigt att betona att resonemanget bygger på allt annat lika i jämförelse mellan perioderna 2000–2009 och 2010–2018, men självklart kan omflyttningen skilja sig åt.

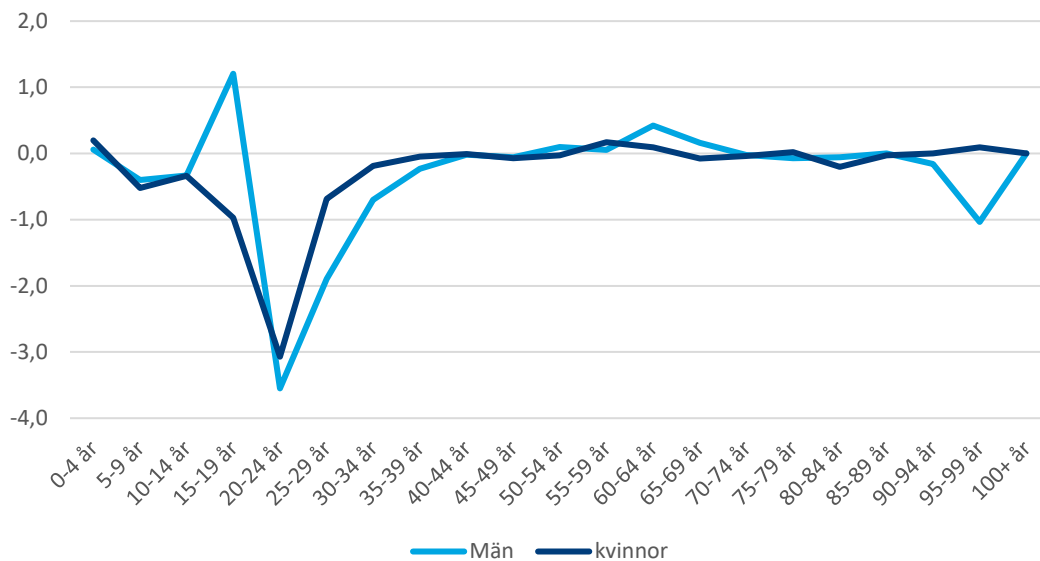
Inrikes flyttningar efter kön

Hittills har kapitlet handlat om skillnader efter födelseregion och ålder, men det finns också skillnader sett till kön. I riket flyttar unga kvinnor i högre utsträckning än unga män, vilket skapar en problematik i ett underskott av personer i reproduktiv ålder i de regioner som är utflyttningsregioner. En vanlig bild är att kvinnor i högre utsträckning lämnar regionen, vilket också är giltigt på riksnivå. Det orsakas av att kvinnor i högre grad läser vidare på universitet eller högskola, och att högutbildade i högre grad lämnar mindre orter till förmån för större. Samtidigt kan branschstrukturen i regionen påverka sådana möjligheter.

I Blekinge är inrikes flyttnetto mellan 2015–2018 negativt för både män och kvinnor även om det i genomsnitt är mer negativt för män än för kvinnor. Även i relation till folkmängden är det mer negativt för män än för kvinnor. Nettot för män och kvinnor i förhållande till folkmängden efter ålder redovisas i figur 12. Det framgår att nettot är negativt främst för ungdomar 20–34 år för både män och kvinnor, även om nettot är något mer negativt för män och är negativt längre upp i åldrarna. Utflyttningen i åldern 20–24 är sannolikt en konsekvens av att många väljer att flytta för studier utanför Blekinges gränser. Att nettot fortsatt är negativt för personer mellan 25–29 år och 30–34 år när många har avslutat studier är en indikation på att de som studerat i Blekinge väljer att flytta vidare samt att ”återvändereffekten” inte är stark. Värt att framhålla här är att utifrån tillgänglig statistik kan vi inte kartlägga flyttningorsaken men ovanstående resonemang anses rimligt i sammanhanget.

Både antalet in- och utflyttningar är fler för män än kvinnor. Sett till inrikes flyttnettot är det för inrikes födda mer negativt för kvinnor än för män i länet medan det omvända förhållandet är giltigt för utrikes födda. I de mest flyttbenägna åldrarna är nettot negativt för både kvinnor och män både bland inrikes och utrikes födda. Från 30 års ålder är dock nettot positivt för inrikes födda kvinnor och män medan nettot fortsatt är negativt för utrikes födda, både män och kvinnor. Det fortsätter fram till 60 års ålder då också antalet flyttningar totalt sett har minskat kraftigt.

Figur 12. Inrikes flyttnetto efter åldersgrupper, 2015–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

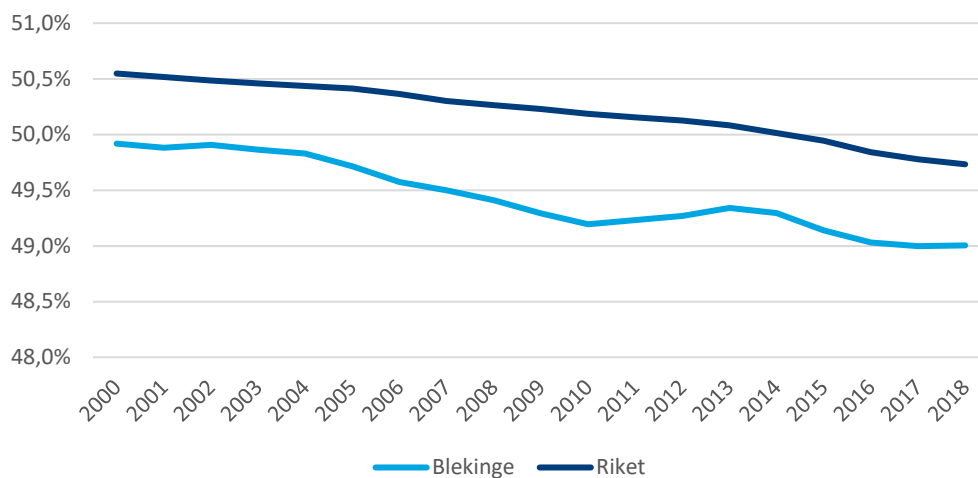
Befolkningens sammansättning

I de föregående kapitlen har bland annat befolkningsutvecklingen i Blekinge beskrivits och vilka faktorer som påverkat. Flyttmönster både inom och utom Sveriges gränser tillsammans med födelsetalen i relation till dödstalen förklarar befolkningsutvecklingen. Förändringarna påverkar inte bara invånarantalet utan också strukturen på befolkningen och relationen mellan olika grupper, vilket utvecklas nedan.

Fler män än kvinnor i Blekinge och i riket

Trots att antalet män passade antalet kvinnor i Sverige först 2015 så har trenden varit tydlig en längre tid. Under hela 2000-talet har antalet män ökat snabbare än antalet kvinnor i riket. I Blekinge däremot har antalet män överstigit antalet kvinnor i två decennier. Figur 13 visar hur andelen kvinnor har utvecklats i riket och i Blekinge. I båda fallen har skillnaden mellan könen ökat sedan 2015 och andelen i Blekinge uppgick vid 2018 års slut till 49 procent, motsvarande i riket var 49,7 procent. I relation till övriga regioner är andelen kvinnor i Blekinge den näst lägsta av samtliga län, bara i Norrbotten är andelen kvinnor lägre än i Blekinge. Gotland och Skåne är de två regioner där andelen kvinnor är över 50 procent. I faktiska tal innebär det att 3200 fler män än kvinnor bor i Blekinge. Totalt uppgick antalet kvinnor i länet till 78 253 och antalet män till 81 431. Antalet kvinnor är färre i samtliga kommuner i länet. Andelen kvinnor är högst i Karlshamn och lägst i Karlskrona.

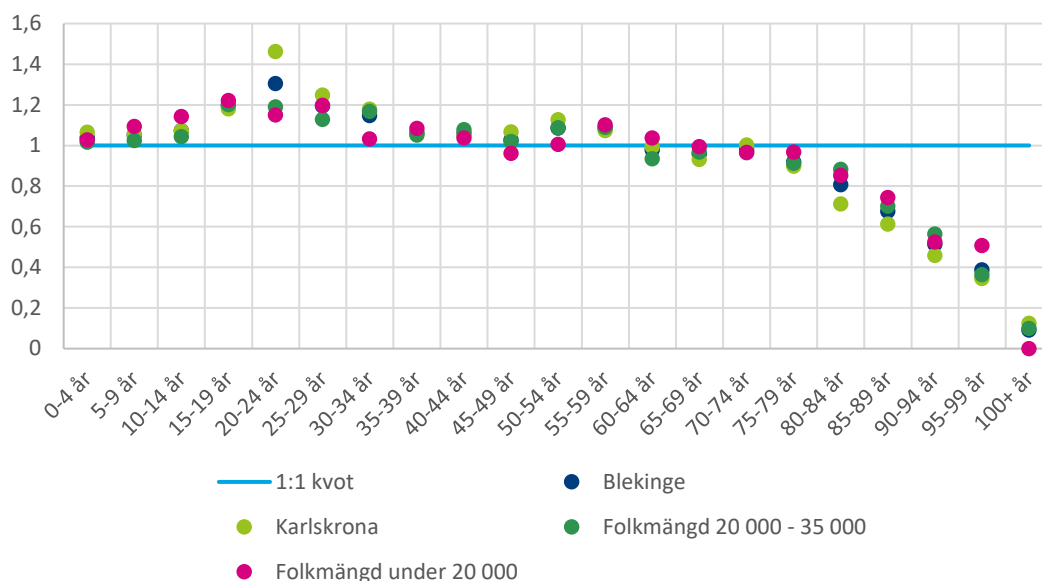
Figur 13. Andel kvinnor i Blekinge och riket, 2000–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Den ovan beskrivna befolkningsutvecklingen och observerade flyttmönster får effekt även på relationerna mellan kvinnor och män i olika åldrar, vilket visas nedan. Där ett kvotvärde över 1 innebär att det är fler män än kvinnor i den aktuella åldersgruppen och vice versa. Exempelvis innebär ett värde på 1,5 att det går 150 män på 100 kvinnor. Det framgår av figuren att i Blekinge som helhet är antalet män fler än antalet kvinnor i alla åldersgrupper upp till 60 år och förutom något undantag så är det giltigt för de övriga geografierna också. Den strukturen kan dels förklaras av att det föds något fler pojkar än flickor men också av att många av de som invandrat till länet har varit i yngre åldrar och en större andel av de som invandrat har varit män. Det går också att utläsa att männens överrepresentation är som störst i de mest flyttbenägna åldrarna och i Karlskrona är det som störst i åldern 20–24 år. I de övriga kommungrupperna är det fortsatt en överrepresentation av män i dessa åldrar men inte lika stor som i Karlskrona. Antalet kvinnor blir fler först i de äldre åldersgrupperna och utvecklingen är liknande i de olika kommungrupperna.

Figur 14. Relationen mellan kvinnor och män efter åldersgrupp i Blekinge, 2018

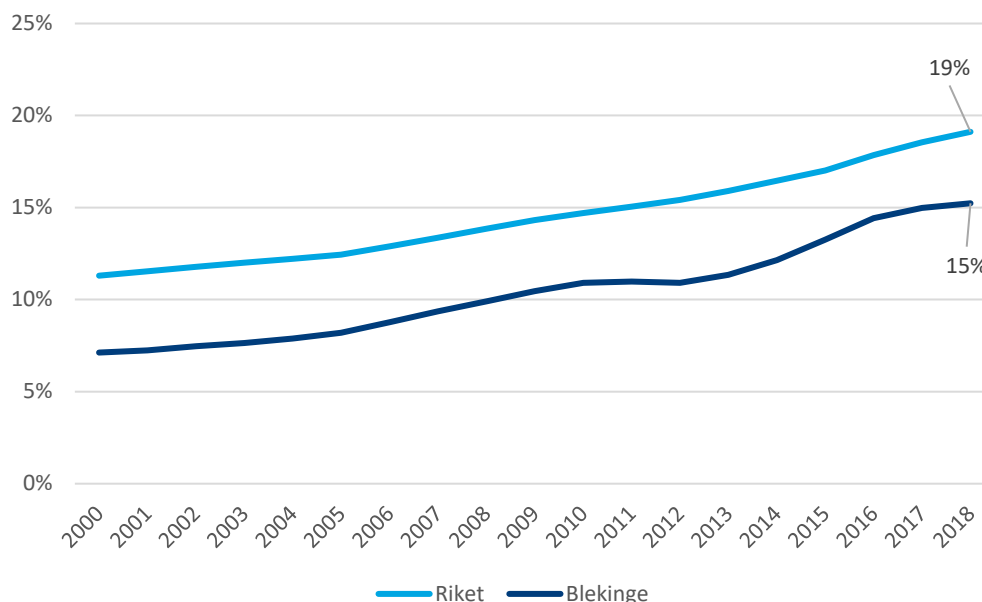

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Ökad andel utrikes födda i befolkningen

Invandring förklarar stora delar av rikets befolkningstillväxt och hela tillväxten i Blekinge de senaste åren. I länet är 15,2 procent av befolkningen född i ett annat land, vilket är under riksgenomsnittet där andelen uppgår till 19,1 procent, en skillnad på 3,9 procentenheter. Mellan 2000–2018 har andelen utrikes födda ökat i Blekinge med 8,1 procentenheter, vilket är en något högre ökning än i riket. Detta innebär att skillnaden har minskat över tid. Att Blekinge, Kalmar, Kronoberg och Skåne med en relativt sett stor invandring också har haft en relativt stor ökning av andelen utlandsfödda bland befolkningen är föga förvånande. I relation till övriga län är andelen utlandsfödda av befolkningen i Blekinge trots det den elfte högsta. Av kommunerna är andelen utrikes födda i befolkningen högst i Olofström och lägst är den i Sölvesborg. I Olofström är var fjärde invånare född i ett annat land än Sverige och kommunen är också länets enda med en högre andel än i riket. Under 2000-talet har andelen ökat mest i Ronneby som också har haft högst invandring av kommuner i länet i förhållande till folkmängden.

Figur 15. Andel utrikes födda av befolkningen i Blekinge och i riket, 2000–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

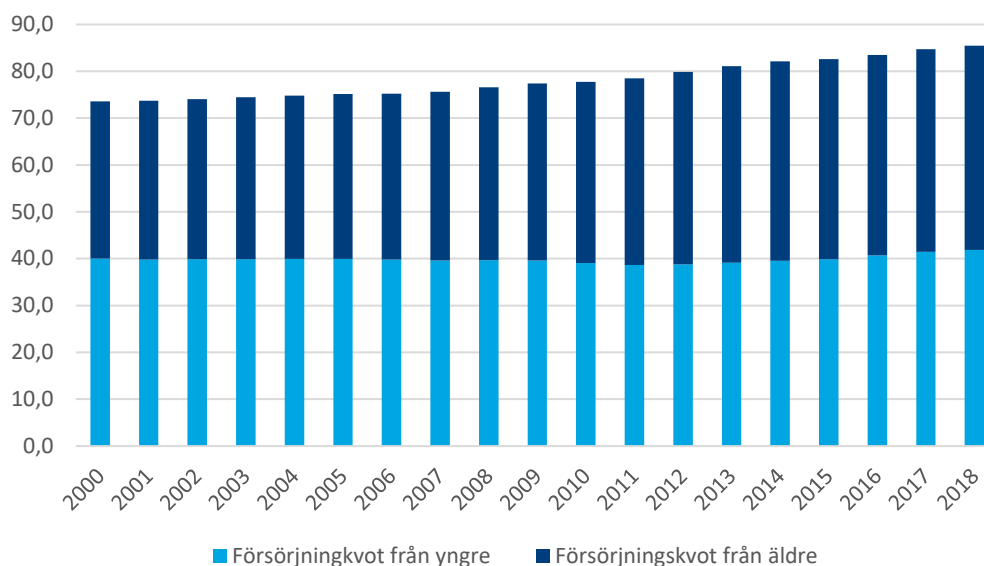
Demografisk försörjningskvot

Ovan diskuterade komponenter är alla viktiga och påverkar utvecklingsförutsättningarna i länet och kommunerna. Tidigare har vi sett hur flyttmönster skiljer sig åt mellan inrikes och utrikes födda, män och kvinnor, olika åldersgrupper och även hur födelsetalen ser ut i länet. Det faktum att vissa delar av Sverige växer medan andra krymper har medfört varierande förutsättningar att hantera den demografiska utmaningen både finansieringsmässigt och utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv. Ett sätt att illustrera åldersstrukturen i länet är den demografiska försörjningskvoten som sätter personer i ej arbetsför ålder i relation till personer i arbetsför ålder. En högre kvot innebär ett ökat försörjningstryck på de personer som är i arbetsför ålder. En lägre kvot kan därför ses som eftersträfvansvärt och underlättar den demografiska utmaningen framöver.

Figur 16 visar utvecklingen av försörjningskvoten för Blekinge mellan 2000–2018. Under perioden har kvoten ökat från 73,6 till 85,5, vilket innebär att 100 personer i arbetsför ålder ska försörja nästan 12 fler 2018 än år 2000. En hög kvot innebär att försörjningsbördan ökar. Försörjningsbördan indikerar behov av service genom exempelvis barnomsorg men också vilket utrymme som finns för investeringar i välfärden genom att kvoten relaterar till den arbetsföra befolkningen och den förväntade skattebasen. Orsaken till att kvoten har ökat kraftigt är främst att andelen äldre över 65 år har ökat under 2000-talet. År 2000 var andelen 65 år eller äldre 19,3 procent av befolkningen och 2018 hade andelen ökat till 23,5 procent, en ökning med 4,2 procentenheter. I faktiska tal har gruppen 65 år eller äldre ökat med 8475 personer under perioden, vilket motsvarar 86 procent av ökningen av personer i ej arbetsför ålder. Resterande del av ökningen tillskrivs personer som är 19 år eller yngre som har ökat med ca 1350 personer under 2000-talet. Den kraftiga ökningen i kvoten förklaras också av att antalet i arbetsför ålder har minskat med 526 personer under 2000-talet. Prognoser visar också att den framtida försörjningskvoten kommer att fortsätta öka och att en allt mindre andel bland befolkningen kommer att vara i arbetsför ålder.

Strukturen skiljer sig också åt mellan kommunerna i Blekinge där Karlskrona som under 2000-talet haft en högre tillväxt också har en mer gynnsam demografisk struktur än övriga kommuner. Det är också kommunen som har den lägsta försörjningskvoten, på 81. Högst är den i Ronneby följt av Olofström. I relation till kommungrupperna har Karlskrona den femte lägsta försörjningskvoten av de 29 kommunerna medan Karlshamn finns runt medianen. De övriga kommunerna ingår i kommungruppen ”pendlingskommun nära mindre stad/tätort” där generellt försörjningskvoten är högre. Av den 52 kommunerna har Sölvesborg den 8 lägsta, Olofström den 10 lägsta och Ronneby den 24 lägsta i gruppen.

Figur 16. Försörjningskvot i Blekinge, 2000–2018

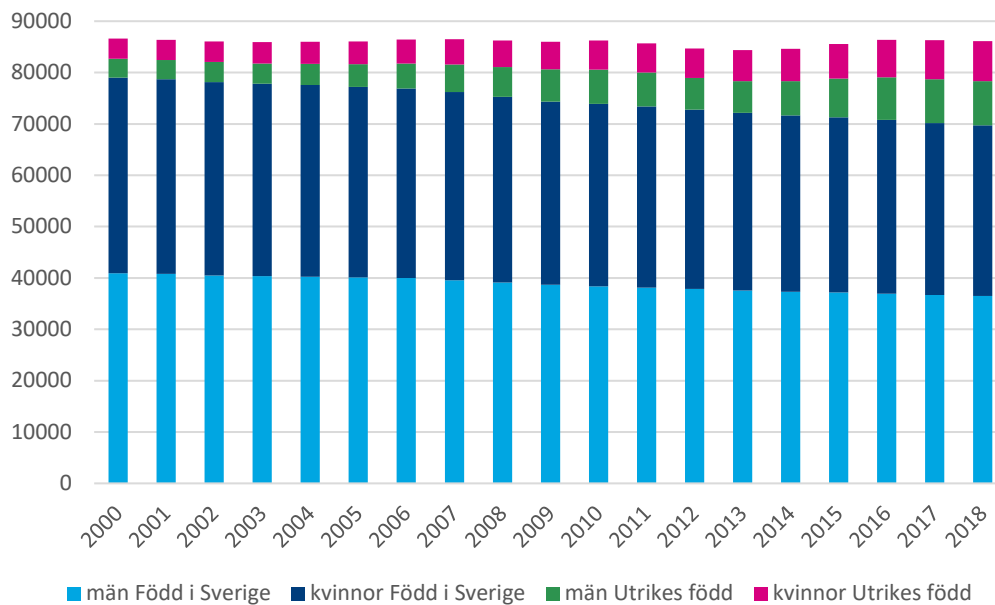

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Trots att den arbetsföra delen av befolkningen har minskat något under 2000-talet har det skett förändringar inom gruppen och vid 2018 års slut var andelen personer i arbetsför ålder av befolkningen i länet 54 procent, vilket är lägre än riksgenomsnittet på 57 procent. Under 2000-talet har andelen minskat 3,7 procentenheter i Blekinge, vilket också är mer än i riket. Av personerna i arbetsför ålder var 52 procent män och 48 procent kvinnor, vilket innebär att gapet mellan könen i åldersgruppen är större än totalt sett i länet. Förklaringen till könsgapet är delvis att kvinnor lever längre än män och således är fler till antalet i åldersgruppen över 65 år

samtidigt som många av de som invandrat är i ung ålder och män. Figur 17 visar utveckling nedbrutet på bakgrund och kön i Blekinge för personer i arbetsför ålder och det framgår att antalet inrikes födda har minskat medan antalet utrikes födda i arbetsför ålder har mer än fördubblats under 2000-talet. Nettoeffekten är trots det negativ med ett minskat antal personer i arbetsför ålder.

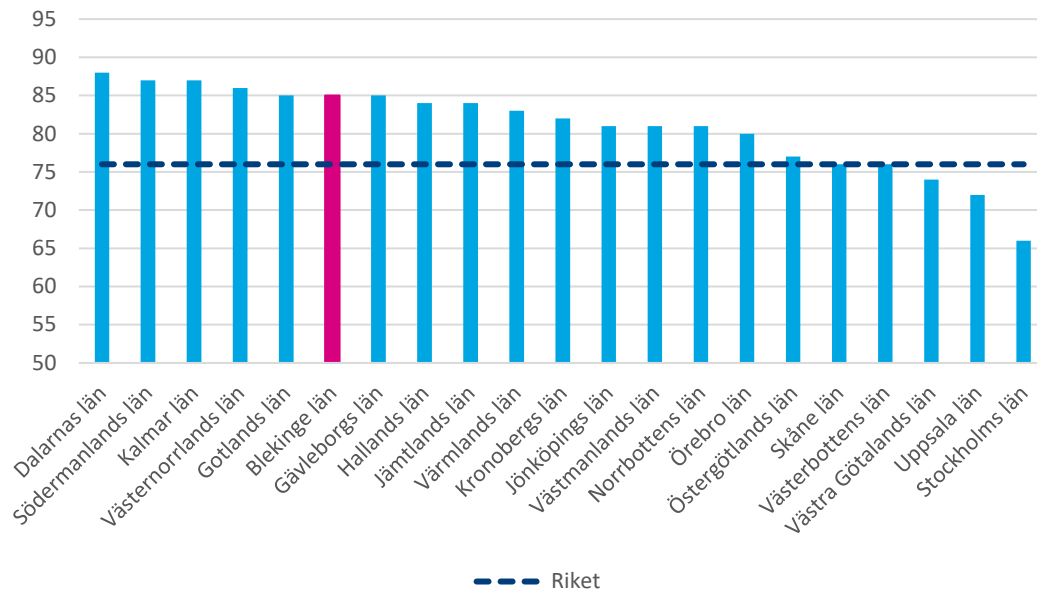
Figur 17. Antal i arbetsför ålder (20–64 år) fördelat efter kön och födelseregion, 2000–2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

Som beskrivits i tidigare avsnitt har den ökade invandringen till regionen balanserat upp den åldrande befolkningen i länet, vilket framgår delvis av figur 17 med också av att försörjningskvoten för inrikes födda är 94,2 och för utlandsfödda 48,2.

Figur 18. Försörjningskvot efter län, 2018

Källa: SCB och bearbetning av Region Blekinge

I relation till övriga län har Blekinge den sjätte högsta försörjningskvoten 2018. Utifrån figur 18 kan det konstateras att befolkningsstrukturen, sett till försörjningskvoten, är mer gynnsam i större regioner med större städer och omkringliggande regioner. Generellt har också de län som haft en stark befolkningstillväxt en lägre försörjningskvot. Mellan 2000–2018 ökade antalet personer i arbetsförålder med 600 000 personer i Sverige och 12 av 21 län har ökat antalet personer i åldersgruppen medan nio av regionerna har minskat antalet personer i arbetsför ålder under perioden. Det indikerar att olika regioner och geografier har olika demografiska förutsättningar för att hantera framtida utmaningar. Det får effekt på framtida skatteunderlag och därigenom också på investeringsmöjligheterna, men också på den framtida kompetensförsörjningen och möjligheten att tillgodose framtida behov av offentlig service.

Referenser

Tillväxtanalys, 2013. Strategier för regional kompetensförsörjning.

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.201965214d8715afd158de1/1432751886148/Rapport%202013_03.pdf

Tillväxtanalys, 2013 Regional tillväxt 2013 – en rapport om regional tillväxt och utveckling.

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.201965214d8715afd15989b/1432754571670/rapport_2013_06_v3.pdf

Tillväxtanalys, 2016, Strategier för regional kompetensförsörjning.

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.550f002d154d019034422d6c/1463988711599/rapport_2016_01_rev_Regional%20tillv%C3%A4xt%202015.pdf

Sveriges Kommuner och Landsting, 2016. Kommungruppsindelning 2017.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-455-7.pdf?issuusl=ignore>

Statistiska centralbyrån, 2018. Sveriges folkmängd fortsätter att öka, men långsammare

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/folkmangd-och-befolkningsforandringar-2018/>

Riksrevisionen, 2015. Nyanländas etablering – är statens insatser effektiva?

https://www.riksrevisionen.se/download/18.78ae827d1605526e94b2db72/1518435497034/RiR2015-17_Etabl%20%20integration_Anpassad.pdf

Arena för tillväxt, 2018. Sveriges nya geografi 2018.

<http://www.arenafortillvaxt.se/files/publikationer/SNG2018.pdf>